

TURNERER // Millionfenomenet Lene Kaaberbøl er ute med både ny voksenkrim og fantasy for barn. Men tar seg også tid til tre litteraturfestivaler på Vestlandet denne uken.

Dansk dronning-besøk på Vestlandet

GUDMUND SKJELDAL
gudmund.skjeldal@gt.no

De tre litteraturfestivalene Silk, Blest og Falturiltu får alle besøk av krim- og fantasydronning Lene Kaaberbøl denne uken. Av internasjonale suksesser fra danskens hånd, kan vi nevne karakterene Dina fra «Skammerens datter» (norsk tittel «Skammerens dotter»), Røde Kors-sykepleieren Nina Berg og Madeleine Karno, datter av Kadaverdoktoren. Og i Danmark er hun for tiden hyperaktuell, både med krimromanen «Det levende kjød», og bok seks i serien «Vildheks».

Nordisk tussmerke

Kaaberbøl bor på en liten øy i den engelske kanal, og reisen bare til Stavanger tok rundt 16 timer. Vestlandsturneen begynte med kvinnekrim-samling i Skudeneshavn (Silk) i helgen som var i dag, på festivalen Blest i Tysvær, møter hun andre nordiske elitenavn i krimklassen, som Johan Theorin fra Sverige og Bergens egen Gunnar Staalesen.

– Finnes det noen fellestrekk innen krim fra nordiske land, slik du ser det? «Nordic noir»?

– Hvis man går tett på, er det nok flere forskjeller enn likheter. Men går man tre skritt tilbake og ser det utenfra, for eksempel målt mot den engelske eller den amerikanske krimtradisjonen, så kan man vel si at nordisk krim ofte forsøker å romme og forklare forbrytelsen i en samfunnsramme, og kanskje fokuserer mer på hvorfor enn hvem. Det er nok også en viss felles åre av nordisk tussmerke og tungsin.

Elsker research

Den aller nyeste og helt ferske krim-utgivelsen hennes på dansk Gyldendal, «Det levende kjød», er en fortsettelse av «Kadaverdoktorens datter».

FAKTA

Lene Kaaberbøl

- Dansk krim- og fantasydronning, født i 1960.
- Bøkene hennes er solgt i nesten to millioner eksemplarer i mer enn 30 land.
- Fikk sitt definitive gjennombrudd med fantasyserien «Skammerens datter» (2000).
- «Gutten i kofferten» (norsk utgave 2010) er den første boken i en serie om Røde Kors-sykepleieren Nina Borg.
- «Kadaverdoktoren» (2011) er første bok i en ny krimserie. «Det levende kjød» kom ut i hast. Kaaberbøl jobber med en tredje bok, «Blodets gåde».
- Neste år kommer filmen om «Skammerens datter», med norske Maria Bonnevie og Jakob Oftebro blant rollenehaverne.

3

vestlandsfestivaler får besøk av Lene Kaaberbøl

Handlingen er lagt til Frankrike 1894. Kaaberbøl har forsket mye på denne epoken, og arbeider nå på den tredje boken, «Blodets gåde».

– Jeg elsker research; man får så mye helt gratis. Det er som å rote i en masse gamle kasser og bøker og avisbunker på bestemors loft, sier Kaaberbøl.

Kaaberbøl store internasjonale gjennombrudd kom med fantasybøkene om «Skam-

PÅ TURNÉ: Danske Lene Kaaberbøl's bøker har solgt rundt to millioner eksemplarer i rundt 30 land. I dag besøker hun Blest i Tysvær.

FOTO: JAN INGE HAGA

merens datter», Dina, som det norske forlaget Samlaget sikret seg rettene til. Hun har ikke helt forlatt sjangeren til fordel for krimmen.

– Nei, slett ikke. «Vildheks»-bøkene, som også kommer ut på Samlaget, er jo også fantasy. Det eventyrlige sitter dypt i meg, og jeg elsker å finne på nye verdener og helt andre virkeligheter.

– Hva er den største forskjellen mellom å skrive for barn og ungdom, og å skrive for voksne?

– Forskjellen er ikke så voldsomt stor. Barnebokshistoriene skal kanskje serveres i litt mindre porsjoner, men når man for eksempel legger de seks «Vildheks»-bøkene sammen (nummer seks utkommer i Danmark om en uke), blir det jo likevel til en kjepp på nesten 1200 sider. Det vesentlige er nok at det skal være interessant. Barn gidder ikke høre om midtlivskriser og karrierefjas, men

Barn gidder ikke høre om midtlivskriser og karrierefjas, men vil til gjengjeld gjerne ha store fortellinger om liv og død og alt det mellom

Lene Kaaberbøl, forfatter

vil til gjengjeld gjerne ha store fortellinger om liv og død og alt det mellom.

Alles historie

På barnebokfestivalen Falturiltu på Stord blir det onsdag fremført en opera med utgangspunkt i «Skammerens datter», og det skal vises eksklusive utdrag fra filmen om Dina, som har premiere rundt nyttår. Roald

Kaldestad, leder for festivalen, er veldig glad for å ha Kaaberbøl som gjest:

– Sammen med Silk og Blest har vi forsøkt å få henne hit i flere år. Det er spesielt stas for oss i år, siden Falturiltu har fantasy som tema, forteller han.

– Kaaberbøl er også en sjeldent god forteller. Du blir sugd inn og drevet fremover, sier Kaldestad.

Lene Kaaberbøl medgir at mottakelsen av «Skammerens»-serien er et eventyr i seg selv.

– Man kan kanskje si at den historien ikke bare er min nå. Den tilhører også alle leserne og lytterne og tilskuerne, alle som har lest den høyt eller blitt lest for, alle som har gjenspekt Dinast verden i utstillinger og skoleprosjekt, og selvfølgelig også de profesjonelle menneskene som har lagt talent, svette og ressurser i teaterforestillingen og filmutgaven, sier Lene Kaaberbøl.

– Det er da eventyrlig.